

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący)

SSN Bohdan Bieniek (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa I. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
przeciwko S. C.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 stycznia 2020 r.,
zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Okręgowego w G.
z dnia 16 lipca 2019 r., sygn. akt VII Pa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G., postanowieniem z dnia 16 lipca 2019 r., odrzucił apelację I. Sp. z o.o. w G. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 4 grudnia 2018 r. (IV P (...)).

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że powódka składając apelację uiściła opłatę w kwocie 30 zł. Następnie pełnomocnik skarżącej Spółki został zobowiązany do uzupełnienia braków formalnych apelacji przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia oraz uiszczenie brakującej części opłaty od apelacji w kwocie 2.890 zł pod rygorem jej odrzucenia (k. 311). Odpis tego wezwania pełnomocnik powódki odebrał w dniu 9 kwietnia 2019 r. i wówczas złożył wniosek o zwolnienie jej od kosztów sądowych. Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 5 czerwca 2019 r.,

oddalił ten wniosek, a odpis tego orzeczenia pełnomocnik powódki otrzymał w dniu 25 czerwca 2019 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego, nie ma podstaw do ponownego wzywania profesjonalnego pełnomocnika do uiszczenia brakującej opłaty w razie oddalenia wniosku (oddalenia zażalenia) na odmowę zwolnienia od tego obowiązku. Skoro odpis stosownego orzeczenia sądu pełnomocnik otrzymał w dniu 15 czerwca 2019 r., to termin do uiszczenia brakującej części opłaty upłynął w dniu 2 lipca 2019 r., a do tego czasu opłata nie została opłacona. Na poparcie swego stanowiska Sąd Okręgowy odwołał się do uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2017 r., III CZP 82/16 (OSNCP 2017 nr 7-8, poz. 75). Z tych przyczyn Sąd odwoławczy orzekł w myśl art. 373 k.p.c.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył zażaleniem pełnomocnik powódki, wskazując na naruszenie art. 130² § 1 k.p.c., przez jego niezastosowanie i odrzucenie apelacji zamiast jej zwrócenie, co tym samym wykluczyło opcję jej ponownego opłacenia ze skutkiem od daty pierwotnego wniesienia.

Mając powyższe na uwadze, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 16 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 785, dalej jako u.k.s.), jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 k.p.c. Jednakże w myśl art. 112 ust. 3 u.k.s. powyższego przepisu nie stosuje się, jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego.

W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma (tak było w sprawie) został

oddalony przez sąd drugiej instancji, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia.

W orzecznictwie ten wątek został dostatecznie wyjaśniony (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2010 r., II UZP 4/10, OSNP 2011 nr 3-4, poz. 38; uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2017 r. - zasada prawna - III CZP 82/16, OSNC 2017 nr 7-8, poz. 75), a mianowicie, że dane rozwiązanie dotyczy środków odwoławczych i środków zaskarżenia.

Z tego wynika, że co do zasady w razie nieuiszczenia opłaty w terminie określonym w art. 112 ust. 3 u.k.s. apelacja podlega odrzuceniu (art. 370 oraz 373 k.p.c.). Opisanego mechanizmu w żaden sposób nie zmienia powołany przez skarżącego argument o konieczności zwrotu apelacji, która nie została prawidłowo opłacona przez profesjonalnego pełnomocnika. Wsparciem jego poglądu nie jest także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2015 r., II CZ 15/15 (LEX nr 1747349). Powołanie się na zacytowane orzeczenie świadczy co najwyżej o powierzchownym zainteresowaniu się danym problemem przez skarżącego, skoro ów judykat aprobował pogląd o odrzuceniu skargi kasacyjnej w razie jej nieopłacenia. Zresztą dane postanowienie zostało przywołane w cytowanej przez Sąd Okręgowy uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2017 r., III CZP 82/16 (OSNCP 2017 nr 7-8, poz. 75) jako jedno z rozstrzygnięć świadczących o rozbieżności w orzecznictwie, która dana uchwała usuwa.

Wprowadzenie art. 112 ust. 3 u.k.s. jako wyjątku od regulacji przyjętej w ust. 2 tego przepisu było skorelowane z wcześniejszym wprowadzeniem art. 130² k.p.c., który stanowił wyjątek od ogólnych zasad określonych w art. 130 k.p.c. Artykuł 130² k.p.c., w pierwotnym brzmieniu, wprowadzał względem pism procesowych złożonych przez zawodowych pełnomocników, które nie zostały opłacone opłatą stałą lub stosunkową od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub zaskarżenia, rygor zwrotu pisma, a w przypadku środków zaskarżenia rygor odrzucenia bez uprzedniego wezwania do uzupełnienia tego braku. Jednocześnie pamiętać należy, że zwrot pisma procesowego z powodu nieusunięcia jego braków fiskalnych nie jest możliwy po nadaniu mu biegu przez

przewodniczącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2004 r., III CK 510/03, OSNC 2005 nr 11, poz. 194; wyroki: z dnia 30 września 2010 r., I CSK 555/09, OSNC 2005 nr 11, poz. 194; z dnia 7 października 2011 r., II CSK 51/11, LEX nr 1084550).

Kierując się tym orzecznictwem w postanowieniu z dnia 9 października 2013 r., V CZ 45/13 (LEX nr 1394102) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że do odrzucenia apelacji nie powinno było dojść już po nadaniu jej biegu przez sąd drugiej instancji. Jak wiadomo w sprawie sąd drugiej instancji wezwał pełnomocnika strony powodowej do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia i uiszczenia brakującej opłaty od apelacji, a ten w odpowiedzi złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. W tym stanie rzeczy zażalenie nie jest zasadne i podlega oddaleniu w myśl art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.